

Els de les pedres en treuen... monogràfics

Josep M. Toda i Serra

Hom ha vist que, a mesura que cadascú anava rebent informació de l'anomenada «societat civil» la defensa de l'empedrat de Riudoms ha anat a poc a poc creant adeptes. Així d'una actitud, diguem-ne, d'indiferència se n'ha passat a una altra que ha aglutinat voluntats convençudes al carro de la salvaguarda de la llamborda i d'aquesta manera s'han afegit a la «reduïda» pinya primitiva que defensava -i empara- un patrimoni que, en principi, pocs valoraven i que ara molts se'l senten seu i se'n senten, ai las!, protagonistes. Oidà! Val a dir, però, que paral·lelament molts «polítics» locals incrédulament s'amoinaven pel fet que aquesta societat civil informés i convencés amb arguments fonamentats en decisions d'organismes i col·legis professionals i oficials i també per certs articles sobre la cronologia d'aquesta polèmica.

I si no en va diuen que els catalans de les pedres en treuen pans, s'ha demostrat fins ara que els de «Lo Floe» de les pedres o llambordes n'han sabut treure, ultra un monogràfic, un seguiment força complet o rodó de la cronologia d'aquesta notícia tot esperant que s'escolli en els propers mesos i esdevingui un afer, diguem-ne, «arqueològic» per allò, en sentit figurat, de llençar o de deixar la pedra sense amagar la mà o la defensa del patrimoni cultural de Riudoms, ja sigui vial o del caire que sigui.

També, segons diuen males llengües, si una cosa no se sap se pregunta, ja que preguntant sant Pere canta. I, pel que fa al santoral, sempre hi ha qui hi té un accés més fàcil i directe que d'altres. No és, per tant, un problema de marginació ni de discriminació sinó de devoció, no únicament amb paraules sinó amb fets o fruits pels quals, -segons llegim a l'Evangelí segons sant Mateu 7,15-20 i, concretament, Mat. 7,16-, «els coneixereu», com veurem tot seguit en parlar de les subvencions.

En efecte, els fets indiquen un cop de càstig o un cop de pedra de les possibles subvencions municipals que durant el 1986 podran rebre les entitats riudomenques segons el pressupost ordinari que encara no en cinc minuts el consistori riudomenc va aprovar al ple ordinari celebrat el dia 10 de gener de 1986, gràcies a set dels onze regidors que hi van assistir, per un valor de seixanta-cinc milions i mig de pessetes que representa un augment del 16'96% respecte el pressupost de 1985 que era de cinquanta-sis milions. La partida del pressupost municipal de 1985 destinada a subvencionar les entitats locals va ser de 2.165.000 ptes., però la que s'ha destinat en el pressupost d'enguany s'ha reduït teòricament a 1.310.000 ptes. de les quals però 800.000 ptes. el consistori les té assignades al Patronat Municipal de Música perquè aquest en distribueixi 500.000 a l'Escola de Música i 300.000 a les classes de música a les escoles d'EGB

i només les 510.000 ptes. restants aniran esmerçades únicament a les entitats del poble. Aquesta retallada municipal de subvencions va fer que l'assemblea general ordinària de socis del CERAP corresponent a 1986, celebrada, dissabte 25 de gener passat, acordés gairebé per unanimitat adreçar una carta de protesta a l'Ajuntament. Tampoc no es preveu al pressupost ordinari municipal per a 1986 cap partida destinada a rehabilitar i condicionar la casa municipal on s'ha d'ubicar hipotèticament el futur Museu Històric Municipal de Riudoms, de moment, el qual ha de contenir entre d'altres fons les «pedretes» arqueològiques del nostre passat col·lectiu local. Per la seva banda l'assemblea general ordinària del CERAP esmentada més amunt va aprovar un pressupost per a 1986 de 2.324.653 pessetes de les quals 1.475.000 són destinades a despeses culturals i el Grup de Joves de Riudoms en la seva assemblea general ordinària celebrada, segons m'informa el seu president, Lluís Aragonès, l'últim divendres del mes de gener passat va aprovar un pressupost de 925.000 pessetes de les quals 650.000 són destinades a cultura, per esmentar únicament dos exemples de la societat civil enfront del pressupost municipal destinat a l'activitat cultural quantificada en xifres.

Si anem a la cronologia sobre la llamborda cal dir que l'ex-alcalde Antoni Folch i Baiges ens va deixar dijous, 14 de novembre, i no el 13 com s'indica erròniament a la pàgina 11 de «Lo Floe» número 73, corresponent al mes de desembre de 1985.

A l'acta de la sessió ordinària municipal de la Comissió de govern del consistori riudomenc del dia 20 de desembre de 1985, a l'apartat de l'ordre del dia que fa referència al punt **Informació del despatx**, hi llegim textualment el fragment següent: «Escrit de la Delegació Territorial del Departament de Governació, núm. 3.560, de data 4 de desembre en curs, autoritzant la modificació del projecte de l'obra 555/1984, «Urbanització de diversos carrers» inclosa en el Pla d'Obres i Serveis de Catalunya, any 1984». S'hi indica anecdòticament «Urbanització i no pavimentació».

El 25 de desembre de 1985, diada de Nadal, la companyia de teatre del Casal parroquial de Riudoms va interpretar a la seva seu i davant d'un auditori de més de cinc-centes persones els **Pastorets** de Josep M. Folch i Torres, on els simpàtics personatges còmics, els populars pastors que hi surten, com tots sabem, van engaltant bromes o van **fent botifarra** sobre temes d'actualitat dispersa i local. Doncs bé, només el dia de Nadal esmentat ja que a la representació del dia de Sant Esteve, dia 26, amb la finalitat d'escurçar la interpretació d'aquests **Pastorets** que, per la seva llarga durada del dijuni, va fer que no s'hi repetís, el pastor Lloquet, interpretat per Pere Domènech i Mas, va insinuar l'afer de la

El carrer de la Buitaca (Foto M. Salvat).

llamborda, segons llegim en el guió riudomenc escrit per a aquesta ocasió i acompanyat de Rovelló que era interpretat per Modest Notario i Arjona, mitjançant cinc quartetes de les quals només reproduïm les dues finals que diuen el següent: «**Quan es vulgui millorar, / arrencant l'empedra, / per a fer una bona feina / s'ha d'estar ben informat. // Que rebonic fóra / tenir qui manés / sense equivocar-se / i sempre l'encertés** //».

El 28 de desembre de 1985, dia dels Sants Innocents, Joan Ramon Corts i Salvat, corresponsal de Ràdio Reus EAJ-11-Cadena SER a Riudoms va deixar anar a un quart de deu del matí per les ones que: «Com a notícia de darrera hora direm que ens hem assabentat, en fer-se públic un acord pres el dia **31 de novembre** per una coordinadora de veïns, que avui a partir de les 12 del migdia es desencarnaran i s'amuntegaran totes les llambordes dels carrers empedrats de Riudoms a la Plaça de l'Om, davant de l'Ajuntament. Així mateix el portaveu d'aquesta coordinadora ens ha manifestat que aquells interessats a participar en aquesta millora a títol de prestació personal poden personar-se a l'esmentada plaça i hora».

En l'acta de la sessió ordinària de la comissió de govern de l'Ajuntament de Riudoms celebrada divendres, dia 7 de febrer de 1986, al seu tercer punt de l'ordre del dia que fa referència a **Hisenda i govern** i, concretament, en l'apartat **3.3**, que tracta de la **Contractació de les obres del Pla 1984**, hi llegim textualment que:

«Atès que el concurs-subhasta celebrat per a la contractació de les obres incloses en el Pla d'Obres i Serveis de la Generalitat, any 1984, obra núm. 555 titulada «Pavimentació de diversos carrers», quedà desert en no haver-s'hi presentat cap proposició.

«Atès que el Servei de Plans d'Obres de la Delegació Territorial del Departament de Governació ha advertit de l'anul·lació de l'esmentada obra en el cas que d'immediat no es procedeixi a la seva contractació, que suara pot fer-se directa per raó d'haver quedat desert el repetit concurs-subhasta.

«Atès el contingut de la normativa de règim local d'aplicació en aquest cas, s'acorda:

«Contractar directament amb el contractista local n'Alfons Ameller i Gispert l'execució de l'obra 555/1984, titulada «Pavimentació de diversos carrers», inclosa en el Pla d'Obres i Serveis de Catalunya, any 1984, pel preu amb què hi figura i amb subjecció a les determinacions del projecte modificat i del plec de condicions aprovat; el Sr. Alcalde queda facultat per a la redacció i signatura de tots quants documents facin falta per a la millor i més ràpida execució dels presents acords».

Es dona el cas, però, que divendres, dia 14 de febrer, la comissió en pro de l'empedrat de Riudoms es posà en contacte amb el Cap del Pla d'obres i serveis del departament de governació de la Generalitat a Tarragona, Angel Fernández, que els va confirmar la seva estranyesa que malgrat que la comissió de govern del consistori riudomenc hagués fet l'adjudicació de les obres de «Pavimentació de diversos carrers» de la vila per contractació directa l'Ajuntament encara no hagués presentat a aquest servei esmentat el projecte de modificació, ja autonitzat. La comissió en defensa de l'empedrat, per la seva banda, pensa que el projecte modificat tard o d'hora s'hi ha de presentar i també que ha de ser exposat al públic abans de començar les obres, moment que veïns d'algun carrer afectat pensen aprofitar per a presentar les programades firmes d'al·legacions contràries a aquest asfaltament i així impugnar-les novament i, alhora, motivar que aquest tema sigui tractat en un ple municipal on els regidors hauran de pronunciar-se i decidir una altra vegada sobre al·legacions d'impugnació concretes. Aquest tema, per tant, no està clos, de moment. En parlarem a «**Lo Floc**» que ve on esmentarem el Carnaval riudomenc-1986 celebrat del 6 a l'11 de febrer que, segons llegim en el ban del seu programa d'actes, va veure arribar S.M. El Rei Carnestoltes IV, àlies **Llamborda Salvada**. «Amen» o així sigui pel que fa a aquesta salvació esmentada.